

Tiedote eurooppalaisesta Leonardo da Vinci - yhteistyöprojektista "QualiProSecondHand"

QualiPro Second Hand-projekti on Euroopan komission tukema kaksivuotinen tutkimusprojekti. Projektin tavoitteena on luoda lähestymistapoja käytetyn tavaran kaupan alan työntekijöiden pätevyymiseen ja ammatilliseen kehitykseen.

Tutkimuksen ensimmäiset tulokset ovat nyt esiteltävissä. Tulokset perustuvat sekä tieteelliseen tutkimukseen sektorista että useisiin tapaustutkimuksiin. Projektiin osallistuneissa maissa, Saksassa, Suomessa, Belgiassa, Itävallassa, Bulgariassa, Sloveniassa ja Iso-Britanniassa käytetyn tavaran kaupan sektori osoittautui suhteellisen heterogeeniseksi. Kuitenkin myös useita yhtäläisyyksiä oli havaittavissa sektorianalyyseissa. Yhtäläisyyksiä nähtiin työntekijärakenteessa, liiketoiminta-alueissa, asiakkaissa ja eräissä trendeissä. Sektorilla toimivat yritykset voitiin jakaa voittoon tavoitteleviin ja voittoon tavoittelemattomiin yrityksiin. Yritysten rakenne oli samankaltainen yritysmuodosta riippuen ja lisäksi työprosessit sekä tehtävät olivat suhteellisen yhteneviä eri liiketoiminta-alueilla. Käytetyn tavaran kauppa on itsenäinen ja kasvava ala, jonka ammattimaistumista voidaan tukea sektorikohtaisella pätevyymisellä. Siksi on tärkeää parantaa sektorin vertailtavuutta "ensimmäisen käden" markkinoihin ja luoda läpinäkyvyyttä.

Käytetyn tavaran kaupassa laatu on tärkeä lähtökohta vertailtavuudelle muihin markkinoihin. Laatustandardien luominen tukee alan ammattimaistumista. Laatu heijastuu tuotevalikoimasta, palvelusta, toiminnan aikataulusta, miten liiketoiminta tuodaan esiin sekä sen sisäisistä prosesseista. Avain laatuun ja ammattimaistumiseen on työntekijöiden pätevyymisessä. Sektorikohtaisen pätevyymistarpeen vuoksi on pätevyymistä kehitettävä Euroopan laajuisesti ottaen huomioon rajojen yli käytävän kaupan kehitys ja taata siten vertailtavuus sekä yhdenmukaisuus.

Projektissa otetaan seuraavanlaisia askeleita tavoitteen saavuttamiseksi:

- Luodaan skaala pätevyymiskonseptien kehittämiseksi perustuen määriteltyihin laatustandardeihin.
- Luodaan ohjenuora pätevyymisen kehittämiseksi, joka voi palvella liiketoiminnan kehittämisen työkaluna.
- Luodaan verkostoitumisen malli erityisesti pienyrityksille ottaen huomioon sektorikohtaiset pätevyymiskonseptit. Verkostot, joissa voidaan jakaa kokemuksia vahvistavat yrityksen innovaatio- ja kilpailukykyä.

Näillä toimenpiteillä parannetaan huomattavasti sektorin ammattimaistumista. Lisäksi laatustandardien luomisella voi olla positiivinen vaikutus myös Itä-Euroopan käytetyn tavaran kaupan sektoriin, joka ei ole suhteessa kehittynyt yhtä nopeasti kuin muualla Euroopassa. Yksityiskohtaisempaa tietoa projektista löytyy sekä Euroopan laajuisena raporttina että maakohtaisina raportteina nettisivuilta: www.qualiprosh.eu

Yhteystiedot:

Universität Bremen
ITB - Institut Technik und Bildung
Am Fallturm 1
D - 28359 Bremen, Germany
www.itb.uni-bremen.de

Projektin koordinaattorit:

Heike Arold, arold@uni-bremen.de
Dr. Lars Windelband, lwindelband@uni-bremen.de
Tel.: +49 (0)421 218 – 46 48
Fax: +49 (0)421 218 – 46 43

Käytetyn tavaran kaupan sektori Suomessa

Aluksi projektissa määriteltiin tarkasti käytetyn tavaran kaupan sektori, joka konseptina on lähellä Suomessa tutumpia termejä kierrätystä ja uudelleenkäyttöä. Projektissa tuli esiin sekä konseptin uutuus että sektorin hajanaisuus toimijoiden ja liiketoimintamuotojen suhteen.

Käytetyn tavaran kaupan sektori voitiin jakaa eri ulottuvuuksiin. Käytetyn tavaran kauppa on enemmän keskittynyt eteläiseen ja lounaiseen Suomeen lähinnä väestön keskittymisen vuoksi. Melkein puolet käytetyn tavaran kaupan yrityksistä sijoittuu Etelä-Suomen lääneihin (Tilastokeskus 2005). Käytetyn tavaran kauppa on myös keskittyneempää suurimpiin kaupunkeihin kuin maaseudulle. Suomessa käytetyn tavaran kaupan toimijat voidaan jakaa yksityiseen, julkiseen ja kolmanteen sektoriin, joka käsittää yhdistykset ja hyväntekeväisyysorganisaatiot. Suomessa sosiaaliset yritykset ovat osa yksityistä sektoria ollessaan voittoa tavoittelevia yrityksiä, mikä on erona muihin Euroopan maihin. Julkinen sektori rahoittaa monia yhteisöjä työllistämistukien muodossa käytetyn tavaran kaupan sektorilla.

Käytetyn tavaran kaupan sektorista ei löytynyt sen kokonaan kattavaa tilastotietoa, mutta Tilastokeskuksen mukaan (2005) ala työllisti 1258 ihmistä, myymälöitä oli 758 ja näiden liikevaihto oli yhteensä 77 417 tuhatta euroa, pois lukien esimerkiksi ulkoilmakirpputorit. Asiantuntijat muistuttivat ettei mukaan ole tilastoitu kaikkea käytetyn tavaran kauppaa.

Yrityksillä oli yleensä useita liiketoiminta-alueita kuten elektroniikka, huonekalut ja vaatteet. Kansalliset ja kansainväliset verkostot olivat hyvin tärkeitä käytetyn tavaran kaupan yrityksille. Pätevöitymismalleista ei löytynyt sektorianalysissa kuin harvoja esimerkkejä. Koska käytetyn tavaran kauppaa on aiemmin harjoitettu enemmän harrastusmielessä sekä todella pienissä yrityksissä, on pätevyymis- ja koulutusstrategioita vasta viime vuosina alettu kehittämään. Käytetyn tavaran kaupan alalle ei ole kansallisia pätevyymisstandardeja Suomessa. Tapaustutkimuksissa kävi ilmi että pätevyymiskonseptit ovat hyvin tärkeitä erityisesti johdolle, koska työntekijät ovat usein vajaakuntoisia ja tarvitsevat paljon ohjausta. Johto tarvitsee ensinnäkin pedagogisia ja sosiaalisia taitoja mutta myös liiketoiminnallisia taitoja ja organisointikykyä.

Yhteyshenkilö Suomessa:

Tervatulli Oy
Saila Lampela
Messipojante 23
FI – 90520 Oulu
Tel: +358 (0)40 728 2052
Fax: +358 (0)8 386 334
E-mail: saila.lampela@nuorten-yst.fi
www.tervatulli.fi